

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjaton
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosé ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Ziwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Serbske nježelske lopjeno. •

Wubawa ƙo kóždu ƙobotu w Smolerjez knižicziščezěni w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr. i portom.

Šwjedžen swjateje Trojizy.

Jana 3, 1—15.

Njewěm, luby pscheczelo, hacž ƙh hdy žanu knihu čital, w kotrež ƙo wo wopradowžitym šchesczjanstwje rěczesche, wo tym potajkim, šchto wopradowžiteho šchesczjana čini. Šsym tajtu knihu tu a tam w domach wofady nadeschol. Hacž ƙu ludžo ju pschecžitali, pschedžělali, po nej ƙo škozowali. Njewěm tež, hacž ƙu ƙebi i žyla muosy jažnu wotmoiwu na to pytali: Šchto je to hłowne a wažne w šchesczjanstwje? Měnjenje tak jara daloko njeleži, šo je tchđ kětro malo, kotsiž ƙu ƙo i tnyle praschenjom hlubje sabjerali. Sewat njebhymy telko nješchesczjanškeho waschnja mēcž móhli wschudžom. A wobkedžbujesch-li ludži na drohach, pschi jich džěle, w jich domach, wosmjesch-li jich šjawne žiwjenje, tak ƙo tam sadžerža, tak mjes ƙobu wobkhadžuja, dha dyrbišch na to praschenje pschicž: Šsu to i žyla šchesczjenjo abo niž něšchto žyle druhe? A šažo tam stejimoj, ty a ja, kotrajž čžemoj tola šchesczjanaj byčž, kaž ƙo ƙluschā, ně, kaž našch šenjes ƙebi žada a kaž je ƙebi šaklužil.

Posłuchaj, šchto je Jesuž Mikodemušej prajił: „Wy dyrbicze ƙo i noweho narodžicž!“ Š je jažna rěcz, a tu wot stareho čłowjeka a žiwjenja nicžo šbytkne njewostanje. Šchtož ƙmy hacž dotal byli, ƙamo wschě počinku a wscha šhwalba, wscho nicžo wjazh njeplaczi. A tola nješchmy my wjazh a dale hacž Mikodemus běšche? Njeje nad nami klincžalo: Bóh je naš i nowa porodžik? Nješchmy my wukli a wogebje šhonili wo kupjeli noweho narodženja a wobnowjenja ƙwj. Duchā? Njeje Jesuž na nami džěłal a Bóh šenjes naš štworil ƙam na ƙo a t ƙebi? Š noweho ƙo narodžicž rěła po prawym i wščoła, i njebies,

i Woha ƙo narodžicž. A Luther praji: Šchesczjenjo ƙu ludžo, kotsiž nješch ženje hotowi, ale stanje ƙo hotuja. Šak wostanje pschi tny: **Wy dyrbicze ƙo i noweho narodžicž.** Pohladajmy 1. komu tole žadanje placzi a 2. tak ƙo wono dopjelnja.

Š nowa ƙo narodžicž, potajkim hinaschi, lěpschi, šdobnišchi mēł ƙo, to budže kóždy pschidacž, tón ščžnicž, kiž hacž dotal jo njebē, tón čłowjek, kiž w ƙwojich hrěchach, šjawnych a šnathch tu na šemi šhodžesche. Na mjeno šchesczjana tón žaneho prawa nima, šchrystuž je ša njeho žyle podarmo na šemi pobyl, podarmo živy byl, wumrjel a štanyl a podarmo jeha napominał: Šchtož ƙo wscheho njewostaji, tón njemóže mój wuczomnik byčž. Duž tež niž tón, kotrehož žiwjenje by bylo šwontnje pschne, ale šmutšach šhuile. Ale hacž je Mikodemus tajki byl? Měnimy, šo niž. Wón běšche wyschšchi židow, běšche šarisejški. A runjež je nam šnate doščž, šo je Jesuž wjazh hacž jene krute šłowo na nich rěczal, čžestne žiwjenje, po šwontnym i najmjenscha, ju woni tola mjedli. Runje Mikodemus bē w tym nastupanju šhwalby hódny a čžesče dostojny. Wón běšche štradžu wěščje Jesušej pschihileny, wón šnajesche jeha šłowa, wón běšche jeha wobkedžbowal, jako wón i templa pschekupzow wuczěri, a kaž čžisty Bóži dom, tak ƙebi tež čžistu wutrobu žadašche. Šo bē ƙo Mikodemušej wscho jara lubilo. Š tajkim mužom psches jene byčž a jeha žadanja dopjelnicž to dyrbi wješele byčž. Šak pschicž wón t njemu w nožh, ƙo bojo drje psched ludžimi ƙwojeho stawa a rjada, ale wón pschicž, wón njemóžesche hinał. Wón ƙamo posdžičho ƙebi šwěri, šłowčžo ša tuteho Jesuša šapoložicž, a ščžonje wón šjawnje ša njeho wustupi; jako jeha šhowachu, pschicž wón maru a aloe šmēšchamu, na što puntow (ščž. ƙwj. Jana 19, 39). Šo móžesche po tajkim jenož jedyn,

kiž Jesuša ljubowasche, a to niz jenož wot někotrych hodžinkow kent. A ljubowacz jako Jesuša ničto njemóže, kiž chce w swojim starym hrěšnym žiwjenju težazy wostacž. „Ty by sa wučerja wot Boha pschischol“, Nikodemus i bljšchczatym wóčkom Jesušej rjeknje. Ale sčto tón na dobo jemu praji? „Jeli so sčto i noweho njenarodži, njemóže wón Bože kralestwo wobladač“, a jako: „Sčtož je so wot čžela narodžilo, to je čželó“. Hacz njeje Nikodemus pschi thčle słowach sapočzał frudnje hladač, žebi prajizy: Wjazy tón wot tebe tak čžesczerty a ljubowany čži prajicž njewě? Ty starý, nashonity, w pišmje a jeho žadanjach wobhonjenty, ty sa sbože swojeje dusche so starazy čžłowječe dyrbišch jako i woprědka sapočezč, haj hórje hiščeže, niz sam sapočezč, ale wot Boha žebi dacž nowy sapočzatł wobradžicž kaž džeczó, kiž so narodži, hewaf čži wscho nicžo njepomha, a ty pschi wschej idobnosježi swojeho smyšlenja a žiwjenja njejsch staw Božeho kralestwa? Wjes dwěla, Jesuž wot Nikodemuša wjele žadašche. Wón jo tež wot naš žada. Tež wot naš, kiž žmy na jeho kšchženi. Njedyrbinym žebi myšlicž, so tónle wažny stufk dožaha. Zion dale dži; njedyrbimy žebi myšlicž, so to dožaha, so to a tamne wo Bosy a lubym Sbožniku wěmy, tu a tamni pschifasnu snajemy a po njej čžinimy, so žmy dobrocžiwí, měni, sprawni a wěni a kajžekuli pocžinli hewaf žu. Sčtož je so wot čžela narodžilo, to je čželó; wš pač dyrbicže so i noweho, i wyšofa, narodžicž abo sčtož je to žamžue, Anjesowy japoschtol praji: Jeli sčto w Khrystužu, tón je nowe stworjenty.

Kaf so tole žadanje dopjelujaj? Nikodemus so Jesuša prascha: „Kaf móže so čžłowjek narodžicž, hdyž je starý?“ Wón to njemóže sapschijecž, a niz jenož wón, žadny čželny čžłowjek to njemóže. Hlej, čžehodla je telko i noweho njenarodženyh na jemi; hlej, kaf husto žmój ty a ja njes tutym! Jesuž rjeknje: „Wětr duje, hdyž chce, a jeho sčumjenje kšchisch, ale njewěsch i wotfel wón pschihadža a hdyž wón dže. Tak je kóždy, kiž je so i ducha narodžil“. Wopravodže, sčto chce wětra kolektu namafacz a wětra row? Sčto chce jón popadnyčž a jemu sakafacz ducz? Jedny jenož, kiž lóšt a wětry wodži. Ssnano howrjesche w žamym nóznyh wokomiku wětr a storkasche do doma, w kotrymž so wo najsmušnišchich wězach sabawjejo tutej dwaj žedžeshtaj, a žnano Jesuž Nikodemušej nadrobnišcho wo tym rěčesche, sčto wětr wscho dokouja: Žolmy na morju wón sbudžuje a kóžde pomurjuje, sčtomy a domy na kraju wón spowala, ale tam jako duje wón mile, kšepa do wóknow, ja kotrymž kšori, kšabi a spróžni ležo sdyhuja. Woni jón pytnu a žřebaja do so nowu nadžiti a móž. Sšymjeschka w jemi leža, sputane hiščeže, ale hdyž nalětny wětr duje, dha žane puta wjazy njedžerža, žiwjenje dže a dyrbi won. A kaf halle Boži žwjaty wětr, jeho žawy sa tehodla žiwjenjepłodžazy wodnyh? Jako Nikodemus hiščeže na howrjazy wětr wonafch pošlucha, dótkla so tamny hižo jeho wutrobny, a priedy hacž so wón dohlada, je wón tón, kotrehož kšyšche Jesuž jeho mēcž, i noweho narodženy. A nětko ty a ja! Wosmjesch w tym wokomiku žwoje lube njedželste kšpjenko a čžitafch tu lubu stawisnu wo Jesužu a Nikodemuži a pschejesch žebi žamžue šhonjenje kaž Nikodemus tam, a žh-li žwoju nutrosčž wučital, potom žebi kšerlufch sanjekesch, moje dla žwjatowny: O, žwjaty ducho, póž wschaf k nam; hacž njebudžesch jo tež šhonicž: i nowa narodženy? Ssam njejsch dale nicžo čžinil hacž čžital a špěwal a nutry byl, wscho druhe je čžinil Bóh Anjes žam a jeho žwjaty wětr, jeho žwjaty Duch. Wbo by w nozy k Jesušej pschischol, wjele by na wutrobje měl, žnano duschu lubeho čžłowjeka abo jeho žiwjenje, kaž žamej wot so so hubje wotwrischtej, ty so modlesche. A hlej, ty bu měrischji, trošnišchi a twój luby tehorunja. S noweho naro-

dženy, to bē wuspěch teho. S jentym słowom: kaž husto by nutry je swojim Anjesom a Bohom hromadu byl, by žohnowanje wót njeho žobu bral, by wješelscho do swojeho džela schol, swólnišcho žwój kšchžik nješl, wutrobnišcho tnych žwojich ljubowaf. Duž čži pschezo to jene pscheju a radžu: Pschicž k Jesušej a psches njeho k Bohu, ale niz jenož w nozy, ně tež wo dnjo, nje-trjebafch so niloho bojecž, a dopjelujene budže: Wš dyrbicže, wš budžecže so i noweho narodžicž. Samjeň. M. w B.

Ahwal teho Anjesa, sčtož wodnyh ma, Trojenicžkeho!

Glóž: Sny dha, o Jesu, mi žyle to woblicžo sthowat —

Ahwal teho Anjesa, kiž wschitkich naš i dala je widžil, Žeho niz dostojni — njei wón wschaf tola naš hidžil.

W kšchženižy čže,

S noweho narodžene

Džeczó, Wótž k žwojim je licžil.

Ahwal teho Anjesa, kiž njebo, žwět, wschitko je stworil! Džeczó kšabe, kšore je nožyl, hladał a hojil.

Lubosčž Bóh je!

Sastarał, žohnowaf čže

Sbēhal, sa ruku čže wodžil.

Ahwal teho Anjesa — sly čžłowjek we nudy je w hrosy Měni, wješeki žu wěrjazy stajnje we Bosy.

Dokonjane

Bncže Wschomóžneho je!

Schlit Boži maja tu mnoh.

Ahwal teho Anjesa, kiž wschědnje pschēž jako so, i nowa Na tebi žmili, čže kšchewi se swojeho słowa.

Móz Boža je,

Ta wodži, pošhlnja čže,

So i čželom duscha je strowa.

Ahwal teho Anjesa, kiž husto čže k žebi je wotaf, Šob žwoje kšchidka čže w nufach w wschěch strachach je sthowaf!

Njesapomú to

Wschědnje Žom' džakowacz so!

Bóh wschitkich nušch je pomhal.

Ahwal teho Anjesa, Bóh pomha nam kšabym tak radny, Šokutnym hrěšnikam woda wschě winny a pady.

S nami dže byčž

W njewjedrach, w strachach naš kšyčž

Wschitke dny i luteje hnady!

Ahwal teho Anjesa, kšyšch! Wulle žu Anjesowe pučel! Boži glóž wola wschěch hrěšnikow k pošucže kručže!

Kšchčže je čžof

Wrócžicž tom' Anjesej so jak'

Priedy hacž pschepoždže budže —

Ahwal teho Anjesa! W joh' žlowje masch dobreje rady! — Bološčž, styšl, njeměr čži nacžinja hrěchi a pady —

Widžal je wscho! —

Sšwjaty a prawy naš Bóh

Wostacz nam budže Wótž hnady!

Ahwal teho Anjesa, wón wumóz naš budže wot kšeho, Škšabi, tak kšudži — kaf trjebamy stajnje wschaf Žeho.

Njedwěluj ty,

Sbožny we Khrystužu by!

Njeboj so, kšroble wět jeno!

Khwal teho Anjesa, budž hwojezene Anjesowe mjeno!
 Bóh je našch stworiczel, sđeržet a dobroczel jeno,
 Bóh je našch Anjes!
 Wécžna Boh' muž je a cžesč!
 Wjšche wscho bojmy ho Seho!

Khwal teho Anjesa, sčtož wodnych ma — Trojenicžkeho!
 We wschitlich nufach tu dđeržmy ho wobstajuje Seho.
 Bóh je ta móg!
 Sahubicž samóže nóg —
 Twarmy we wěrje na njeho!

3. B.

Myšlicžki po hwojatkach.

Ma wšy pod lipu hędžachmoj, hužodžicž Michal a ja. Eswjatof bč, wječor rjany, tač rjany, kač hwojatkowne wječorh bčhu, kotrež bčhmy runje dožiwicž a dohwoječicž hmełi. Bjes džywa duž, so bčrny teč wo pohlednich hwojatkach rčžachmoj, kač je hwoječachmy a dohwoječachmy, tajke bčhu a — kajzy bčhmy my, kiž je hwoječachmy. Lipa selena wsche naju je pschi tym wschelate myšlicžki hšhšala, wscho pač myšlicžki, wuhadžaze i wutrobom, kotrež pytatej najlčpsche hwoje niz jeno ale teč najlčpsche bližšeho, haj hwojeho žpleho luda.

Wčšho i teho wscheho, sčtož lipa je hšhšala, budž teč tu w tutny lopjentu wupowjedane. Ešnadž myšlicžki myšlicžki wobudža a wospominanje srošmjenje, dorohmjenje pschinjeke — a i tym polčpschenja.

Eswjatti jako bčhu, haj a to rjane, kražne hłonežne hwojatti, kač je tu dolho wjazy mčli nješhmy. Kač plódné a mlódné bč to wscho w jahrodach kač na polach a na lufach a runje tač w lčžach. Mlejki desčč, plódný a mišny, bč wscho rjenje wotrpjčł i hwojatym dnjam, a hwojate dny lute hłonežko. Eswjatti to bčhu, haj a to rjane! Njeprajšch to teč tač!?

Braju tač — ale pschistaju, tač samróčzene nješjo wsche našcheho wóžneho kraja lčdy hdy prjedy bč kač tute hwojatti; njewjedrojte mróčzele, wot ranja, tani hđžež Bólška leži, a wot wječora, tam, hđžež Franzowstu wčšch, pschihadžaze bčhu runje mjes Bóžim stpicžom a hwojatkami wsche našcheho wóžneho kraja nješjo žyle sacžmle. Haj, to bčhu njewjedrojte hwojatti, tola runje hwojatkownicžku pschetorhnychu ho mróčzele a potašachu wóčžej módre nješjo, njech teč niz wjele dha tola naly blecž! Čženne to hwojatti a tola niz bjes wscheho hwočka, mčnju, sčtož ho nam i Sędželiseje powč. Albo mčnišch, so je to hinač.

Nč, nč, mamtoj wobaj prawje! Rjane to bčhu hwojatti a kražne a tola jako teč njewjedrojte a čženne. Ale to njeje hiščeže wscho! Tute hwojatti mčjachu, runje dofelž tajke bčhu, hiščeže wjazy w hčbi a na hčbi. To wchhorjate sčumjenje brónjoto, kotrež piches našch kraj čžhnjesche hwojatti, čžhšche bčž to, sčtož tani to sčumjenje wchhora, kotrež ho tam w Jerusalemjie sbčhny. W nim dhybriachmy swontnje spóšnacž, so tón Duch hwojatkowny tu je a so čže sacžahnyčž do wutrobom, do žpleho luda. Srošmisch?

Haj, haj, srošmjny. Tola rošhđžaze a wažne je, so to našch lud srošmni. Je wón to nčłle hwojatti?

Haj, je wón to? To Bóh lubny Anjes hant wč! Ale niz jeno to! Je to kóždy jenotlwy tu mjes nami, haj kóždy i naščeje wjełki hčžo srošmnič, sčto to wscho rčka a sčto hwojatti bčž čžychu a bčž čžedža?

To njeje hacž dotal tač bylo w lčpschch a dobrch čžachach, to w tutny tajkim čžaku teč tač byle njeje!

Wčšch pač, sčto to rčka! Tón jedny stóžti na to a tamne,

teho a tamneho dla — wopravndže pač, dofelž hwojatti do hwojeje wutrobny nješhija teho Ducha, i kotrymž Bohu Anjesej wscho wustoržicž mohł, jemu hwoju wutrobu wuhšpajo i pomozu tuteho modlerškeho Ducha. Tón druhi — to móže pschžž teč runje tač jena druha bčž, jena hšesčžanka niz pschžž jedny hšesčžan — mórkoze a hwaru i nješpočojnej wutrobu. Haj, čžehodla to? Wón nješbč hwojatti dorohmnič, so tón Duch, kiž pschindže, je teč duch dowčry, teje dowčry, kotraž ho poda do Bóžeje wole, a i dobom tón duch teje mudrosčže, kotraž wč: sčtož čžini Bóh, wscho dobre je. — A kač tutej dwaj hwojatti skomdžičhtaj hwojatti, tač teč tón hšecži, kotryž pschi wschch tnych powješžach, kotrež nam nowiny pschinoshuja, hłowu hšubi a nadžiju hčobu a tón sčtwórtý teč, kiž sa druhihi rčžč a druhič wobskoržuje, a jedny pjaty runje tač a jedny sčesty — haj, kač daloko mčł to licžicž! A kelko by jich to potom wsche wostalo.

Haj, haj, prawo mašch, bohuzel, prawo mašch. Braj, to budža tola na wschčm pohledku i tnych prjedy tač wuhšhnych hwojatkow hiščeže srodne hwojatti!?

Eswjatti hame niz, wone wostanu, sčtož hu, ale srodni budža čži, kiž hwojatti hwoječo hwojatti nješhwoječachu. A mjes tutny srodny budže hčobu našch lud.

Srodny bčž dhybječ, je hižo srodne dofelž, srodny bčž čžhčž a srodnišchi hčwacž, sčto to potom je! —

Winowatosčže, kotrež maja hšesčžansžy starschi a domjazy pschi wóčžhnjenju džčči.

(Potracžowanie.)

„Brajač hižo“, tač wostajowasche pschednowšchowazy superintendenta Coddes, „so je to wumjelstwo, džčči wóčžhnječ, a tuto je našch džehnyšchi narod i wješha sapomnič, hšubič. Lčdy wčričch, kač malo jich jara wjele dorosčžnych srošmi wo najjednorischich sakadach wóčžhnjenja a wutublanja, tač nješlepe smylki hamo čži čžinja, kotřičž čžedža to najlčpsche. Je to wčšče hłuboko srodžaze; hamo jene hewal standalne lopjeno to wobkručži, pschčo: „Sčtož našchej mlodžinje džčnka tač jara pobrachuje, to hu wčrni wóčžhnjerjo polni dobrch počžinków. Wjele starschich je nješhmanych, so bychu džčči wóčžhnili i dobrny čžłowjekam polnych dobrch počžinków, tehodla — dofelž dhybja hami najprjedy wóčžhnjeni bčž. Wš móžno bylo, so wóčžhnjenje džčči poradža — bychu-li starschi wóčžhnjeni bhli“. Tehodla dhybjeli ho wschudžom rostwóčžowanja sa wóčžhnjenje wotmčwacž, a čži, kotřičž maja ho sa džčči staracž, dhybjeli ho napominacž, so bychu ho na tajlich rostwóčžowanjach wobdžčłł. S namjenšcha dhybjeli čži, kiž radny potrebaju, ho wo radu prasčecž dobrch wóčžhnjerjom, njedhybjeli ničžo sa sło wsacž ale džakowni bčž sa kóždy potas na wopacžnosčže. Je jich teč dobrch spřikow a knihow wo wóčžhnjenju; tute hu njech i tym wschčm prucžene. Kóždy hšesčžanski knihkupč je wobstara. (Tu njech je pschispomnjene, so Esmolerjež knihkupstwo wschč trčbne a požadne knihi wobstara, njech hu to hčbške, nčmške abo hewal druhe! Red.) (Potracžowanie.)

Malčžo.

Ma katry pschi durjach hędžitej džčd a wotka. Malčne hłóžo wobriewa jeju pčtnje. Dokoło wokoło njeju stawa wschitto se hšmškeho rowa: Wischeni kčžče; bós ho seleni a pupki jeho kicžow ho putaja; wotkach w jahrodže je lute roscženje, wonjenje.

„Macze!“ džed rjetnje, „macze, to je rjane nalěcžo, kiž nam Bóh luby Anjes sažo wobradža!“

„Daj, nanko!“ wotmolwi wowka, „a mój dwejo starej chzemoj jemu czim džakowniščaj bycz, so namaj hiščće ras se strowymaj wóczkomaj hladacž dawta do jeho nalětneje krafnoscze!“

Džed nnga s hłowu a rjetnje: „Daj, macze, to chzemoj zyle wěscze s hłuboteje wutrobhy won čžinicž. A niz jeno naju dla, ně tež tych mlodnych dla, kotřiž drje řu hotowi, kóždy čžaj bracz a řo wjeřelicz, tak porědko pař hotowi džaka dacž s wjeřelei wutrobu!“

„Niz porědko, nano, niz porědko!“ wowka řhwatritwa wotmolwi; „do žyła řo wjazy Bohu Anjesej njeđžakuja, čžile, kiž mēnja, řo je řemja a řchtož je na řemi wřcho řamo wot řo. Šsamo wot řo rořcže řchtom, řcžēje řwēřka. Nano, to mój rořomečř njeđořaha!“

„Wostaj, macze“, bē nanowa wotmolwa, „awój a mój rořomečř to tež njetřebatej dořahacz; to dořaha řižo maľuřch Bóžeje wřchchontóžneje ruķi a woni řu bolostnje potwucženi, řdhž Bóh Anjes to chze, abo woni řu řbiczi a potřostani, řdhž řo to tomu Anjesej tak řēpje řpodoba!“

„Derje jenož řa naju, řo tu nařch řajř njeřřu!“

„Daj, macze, tež řajř tu hiščće řu, řaž to nimale wřchřřch bēchu, jařo mój řteřachmoř w nalěcžu řwojeho řiwjenja!“

„Bóh daj!“ wowka řdychu, „řo by přchēř tu řtaru wēru nař řtarřch a třch, kiž řastarřch mjenija, bōřř řa nařch řud nalěcžo noweje wēř přchřřchlo, řo řudžo řařo Bohu řluža, řemřchřřchodža, modřitw řpēwaju a řwjate wotřasanje wužřwaja“.

„Daj, to Bóh daj!“ džed přchřřchōřuje: „A Bóh to tež wēřcže da! Šłaj, mój řmój řaž tute řchkomu nařnu; wone po Bóžeř woli po řej řymje něřto potře řcžejazeho řiwjenja řteja. Tak móže Bóh Anjes po řteř wulkeř řymje wēř přchřnjescž krařne nalěcžo“.

„To chžř Bóh luby Anjes dacž, nanko!“ přchřda wowka. „Daj, ja mřřřlu, wōn to wēřcže da, řdhž něřak tu řuř wēřch a bōřcže tu je. A nanko, namaj, kiž mř tu řaž řymna nařna mješ lubym čžoptřm nalěcžom řchtomow a řwēřkow, namaj řpōžč Bóh řnadnje po řmjertnej řymje řbōžne nalěcžo a hōřjestacže w jeho paradřř!“

Džed řkōčži wowřř ruķu a nnga s hłowu. — —

Wulke řobnowanje maľych řlužbow luboscze.

Štarř řnjēř w Štuttgarče powjedacše řlēdowazř podawř: Přchēđ řētami wopyřach řas njeđželu popōđniřchu Bōžu řlužbu w Žanowej řřřwi a bēch řēdy řo do pōřđneje řawř řyđnyř, jařo 2 maľej hōlcžřř, řnano 6 a 8 řēt starej, pōđla mje řyđnjescže. Wēřchtej lubōnej džēřcži, kiž bēřchtej, řož řeju jara řłatana ale čžřřta drařta pōřasowacše, s jara řhudyř wobřtejnoscžom. Šřuřobřřto řteju džēřcži njebēřche mř s wopřēđta, řeho řo wuřnam, jara lubē, dořelž ře řhonjenja wjedžach, řak čžēžřř maľym džēřcžom padnje, řo w řřřwi řmērom řađžerčecž. řa bēch řo pař molř. Maľej hōlcžřř bēřchtej řižo do řapōčřatř Bóžeje řlužby jara pēřnej a řladacžeř s wulřimaj nutřnymaj wōczomaj pōľnej wōčřakowanja na řlētřu. řotom řo pōřdowanje řapōčřa; řyle čžřřchē džēřcži na nřo pōřlučacžeř a niz řōnřrōčž řo njeřibnyřchtej. řako přchčēle řchřucžřu ř dospēwanju řawřřchch, řo bōřach, řo řmēje tuta mje přchēřłapřaza nutřnoscž něřto řwōj řōnz. řehōđla pōđach mjenřchēř hōľřř moje řpēwarřke a pōřasach řej wobrař ř dobřym pařřřřřom. řona řhwřřku mjeľcžo řōn řebř wobřładawřch řnřř s přchēčřelnřwym pōřładnjem mř wrōčži a řařo s řhřtnej řēđžłiwēř nutřnoscžřu řmērom řēđžescže. řa bēch wřchōn řalubowanř do řteju hōlcžřřom

a njemōžach řo řbžerčecž, přchř wuřřupře s Bóžeř domu řōždej maľy řlēborny pjenēs do ruķi řkōčžicž. Še řpōđřwanjom mř do wōczow řladacžeř a mř ř džaleř, bješ řeho řo břřchtej řłowčřřa přajřkōj, ručřřu dořchtej.

Bōřř po řym, řdhž bēch řna maľy pōđawř řižo řabřř, dořtach řchēřčřanřte njeđželřte řopjeno do ruķi a moje wōčřřo padže na řrōřři nařřawř, kiž mēřescže řpōđřřwne nařřřmo: „Wōžescž w Bōžřm domje řhlēb namacacz?“ W řutřm nařřawřř řo řlēdowazē pōřwjedancžřo pōřwjedacše:

Njeđželu řano jeneho pōřłēđnič řyđženjom řnjēřescže w jeneř tudomnej džēřčacžeřřteř řwōjřbe wulke řubjeřřřřwo. řenož něřotre řapřčē čžōrneho řhōřejā a něřotre řejōđķi řhlēba hiščće mēřachu, řotrež čžřřřchē macž mješ řwojēř džēřcži rořbžēřlicž. řej pař s wulkeř wēřřoscžř přajescžeř, řo ničō njeřerjeteř, doňž njeřy macž řo nařēđka. řako dřřbješcže řēž přchřpōđnjř blřdo njeřřřte wōřčacz, pōčřa řo w džēřcžomaj řlōđ řibacz. Macžeri čžřřřchē řo wutroba rořřōřacz. řha džēřcže mjenřchā hōlcžřā — řchēřčž řēřne džēčžo — ř řwojēř něřchto řtarřchēř řōřře: „řy, mój chzemy do řřřwře. řam dawta nam řuano luby Bóh řuř řhlēba.“ Štarřchā hōlcžřā wotmolwi: „čžehōđla dřřbř Bóh nam řunjemōn w řřřwř řhlēb dacž?“ řa to řa mjenřchā: „řjemēřch řy, řo je řnjēs řejus řas 5000 řudžom pōřdowāř a řch potōm nařřčřřř. řwjēřchā řōřřa na to ničō wjazř njemōžescže wotmolwřčž a džēřcži hromāđže to řjaneje, na pōčřupře maľeho řēřōra řēžazēř řřřwře řwjateho řana džēřchtej. řam řo ř přchēčřelnřwemř řtaremu řnjēřej řhřnjescžeř, kiž řimaj wobrařř w řwojřch řpēwarřřach pōřasa a wřřchē řeho řōždej hiščće řlēborny pjenēs dāř. řw, řak maľej hōlcžřř ř pjeřarjeř řřōčžřřchtej a wulřu pōčřřřu řhlēba řupřřchtej a ju s wulkeř wjeřēřōřčř macžeri hōřje doňjeřescžeř. Š pjenēsami, kiž bēchu hiščće wřřchē, móžeřcže řo hiščće něřchto ř wječžeri řupřčž a řak bēřchē najmjertchēř nuřy wotpōmhane.

řako bēřchē řtarř Štuttgarřř řnjēs tute pōřwjedancžřo wučřřřat, ružř řřřřřwřřchř řo řwojemř wulķemř řnjēřej džakowacše. Wřchāřo bēřchē řōn jemu krařnu řładnoscž řpōžčřř, s řyle maľej pōřžř do řtarōřčřřwēje řwōjřby přhřčžřř řwēřka padnyčž dacž a řchtož bēřchē wjele wjazř: řrat bycz, řo njebē wēřa řhude džēřcži řahānřbjena.

řřřřej a řřat.

řřřřej a řřat, to je wēřcže jene jara wāžne přařchēnje něřřle. řiz mjenje wāžne, ně wāžniřchē hiščće je, řo přajřřch: „řřřřej a řřat“ a to řas řak řřōřřmřřch, řo je řřřřej řwoja njeřmjertna duřchā a řo je řřat řwoje řachōđne čžēřlo, řōn řemřřř čžłowjeř. Wōřřaj to něřřo řas řak a přhřř hacz řo to potōm wō řutřmaj dweřmaj wō řebř řchto dřřbe přajřčž hōđži hacz to, řchtož řewāř pōđ řym přřamř, abo hacz to pōla řebje pōđōbnje njeje, niz řak, řo břřchřaj řo wōnaj džēřlicž čžřřlej, ně, ale w řym dřřřřm, řchtož řubřā a přawa nařřřpa, řotrež řwoja duřchā ma a řotrež řōn řemřřř čžłowjeř řej řuřřto dořčž řapōwē. Šřnadž nadeňđžēřch, řo to w řutřm řřacže řo wjele řuna řemu, řchtož něřřle w nařřřm řřacže. Šřnadž s řutřm přchřřřnanjom na to přchřřřđžēřch, řo přchēčřřřwo řemu, řchtož řa duřchā řřēba a řej řāđa, dřřbřřch řyle řināřřchř bycz a niz na přch. wjazř řak „řařřř“.

Š blřřřa a ř đalōřa.

řowřchřřřřřwōnř njemřřř řentřalňř řwajř ř wōřowanju přchēčřřřwo alkōhōlej w řamburgu je řebř wōřmřřřřř, řud ř wōřřłōřowanju wō alkōhōle řwōřacz. Wōn přřchē: „Šo by řo lubōwe wōřřłōřowanje řřacž mořřō, — (to je řēž wudōbřřř nowēho čžāřā, řo řřřř řud wō wēřřřch wēřach wōřřłōřuje) — řřēbamř 3 1/2, mřřřřōna pōđpřřřmōw wōľbōřhmanřch mūžřřřch a řōnřřřch; dřřbřřmř řnřđom řapōčřecž je hromāđžicž, řak bōřř hacz wřřchōnřčž a řejm to blřřřchē wō řajřřm wōřřłōřowanju wōřřewja.“ Šchtož je řmēřřā dořōnřāřā, to dřřbř řo tu řēž řpřřacz.

Šamolwřř řēđaktor: řarāř řřřřacz w řōřčāčřřach.